

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารราชการส่วนภูมิภาคตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษา อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารราชการส่วนภูมิภาคตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษา อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรีเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริหารราชการส่วนภูมิภาคตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษา อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล และปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางในการบริหารราชการส่วนภูมิภาคตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษา อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ดำเนินการวิจัยโดยวิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถามกับบุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยทำการศึกษากับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๒๒๕ คน โดยการสุ่มแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามที่จัดทำขึ้น เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ลักษณะของแบบสอบถามเป็นทั้งปลายปิด และปลายเปิด ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ โดยหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way analysis of variance) เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจริงทำการเปรียบเทียบรายคู่โดยมีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD)

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๑. สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน ๑๒๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๔.๖๗ มีอายุตั้งแต่ ๓๑-๔๐ ปี มีจำนวน ๘๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๘๘ มีสถานภาพสมรส จำนวน ๑๓๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๖๗ มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน ๑๑๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๙.๗๘ มีรายได้ที่ ๑๕,๐๐๑-๒๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๖๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๗๘ มีตำแหน่งหน้าที่พนักงาน จำนวน ๑๑๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๒๒ และมีประสบการณ์ทำงาน ๕-๑๐ ปี จำนวน ๕๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๓๓

๒. การบริหารราชการส่วนภูมิภาคตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษา
อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๕๔$) เมื่อพิจารณารายด้านสรุปได้ดังนี้

๒.๑ หลักนิติธรรม (การบริหารงานตามกฎหมาย ข้อบังคับต่าง ๆ ด้วยความถูกต้อง ความดีงามเพื่อให้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่สังคม) พบว่า บุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในอำเภอบางกรวยมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักนิติธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๗๒$) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อพบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ในหน่วยงานของท่านมีวิธีการลงโทษผู้กระทำผิดที่เหมาะสมและเป็นธรรม สำหรับข้ออื่นๆ ที่เหลือ บุคลากรมีการบริหารงานอยู่ในระดับมาก

๒.๒ ด้านหลักคุณธรรม (การปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรยึดมั่นความถูกต้องดีงาม สร้างคุณภาพชีวิตของคนในสังคมให้ดีขึ้น) พบว่า บุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในอำเภอบางกรวยมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักคุณธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๗๔$) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อพบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นต่อการบริหารงาน อยู่ในระดับมากทุกข้อ

๒.๓ หลักความโปร่งใส (กระบวนการทำงานและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ มีการเปิดเผยตรงไปตรงมา สามารถตรวจสอบได้) พบว่า บุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในอำเภอบางกรวยมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักความโปร่งใส โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๖๐$) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อพบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การบริหารงานและกิจกรรมต่าง ๆ มีการสรุปรายงานอย่างเปิดเผยต่อสาธารณะ และ เปิดโอกาสให้บุคลากร, องค์กรภาครัฐและภาคเอกชน รวมถึงประชาชนติดตามตรวจสอบการบริหารงานและผลสัมฤทธิ์ สำหรับข้ออื่นๆ ที่เหลือ บุคลากรมีการบริหารงาน อยู่ในระดับมาก

๒.๔ หลักการมีส่วนร่วม (การบริหารงานที่เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมรับรู้ การวางแผนการปฏิบัติงานในการทำงานร่วมกัน) พบว่า บุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในอำเภอบางกรวยมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๕๖$) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อพบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ เปิดโอกาสให้บุคลากร, องค์กรภาครัฐและภาคเอกชน รวมถึงประชาชนเข้าร่วมการประชุมในบางกรณี และเปิดโอกาสให้บุคลากร, องค์กรภาครัฐและภาคเอกชนรวมถึงประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดหาและจัดซื้อบางกรณี สำหรับข้ออื่นๆ ที่เหลือ บุคลากรมีการบริหารงาน อยู่ในระดับมาก

๒.๕ หลักความรับผิดชอบ (การปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรและผู้บริหารใส่ใจต่อปัญหาอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม) พบว่า บุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในอำเภอบางกรวยมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักความรับผิดชอบ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๖๒$) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อพบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นต่อการบริหารงาน อยู่ในระดับมากทุกข้อ

๒.๖ หลักความคุ้มค่า (การบริหารการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ในการดำเนินงานอย่างเหมาะสม) พบว่า บุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในอำเภอบางกรวยมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักความคุ้มค่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๖๑$) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อพบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การจัดสรรตำแหน่งอัตรากำลังของบุคลากรมีความเหมาะสมกับงานที่รับผิดชอบ สำหรับข้ออื่นๆ ที่เหลือ บุคลากรมีการบริหารงาน อยู่ในระดับมาก

๓. เปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริหารราชการส่วนภูมิภาคตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษา อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตาม เพศ, อายุ, สถานภาพ, ระดับการศึกษา, รายได้, ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ทำงาน สรุปได้ดังนี้

๓.๑ บุคลากรที่มีเพศต่างกัน มีการบริหารราชการส่วนภูมิภาคตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษา อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี แตกต่างกัน พบว่า บุคลากรที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารราชการส่วนภูมิภาคตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษา อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า บุคลากรที่มีเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ในด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า สำหรับหลักการมีส่วนร่วมบุคลากรมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน โดยที่บุคลากรเพศชายเห็นด้วยมากกว่า กว่าเพศหญิงทั้งโดยรวมและรายด้าน

๓.๒ บุคลากรที่มีอายุต่างกัน มีการบริหารราชการส่วนภูมิภาคตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษา อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี แตกต่างกัน พบว่า บุคลากรที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารราชการส่วนภูมิภาคตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษา อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นต่อการบริหาร

ราชการส่วนภูมิภาคตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษา อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ทุกด้าน

๓.๓ บุคลากรที่มีสถานภาพต่างกัน มีการบริหารราชการส่วนภูมิภาคตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษา อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี แตกต่างกัน พบว่า บุคลากรที่มีสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารราชการส่วนภูมิภาคตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษา อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ในด้านหลักหลักนิติธรรม บุคลากรที่เป็นโสดมีความคิดเห็นน้อยกว่าบุคลากรที่สมรสแล้ว สำหรับด้านอื่นๆ บุคลากรมีความคิดเห็นต่อการบริหาร ไม่แตกต่างกัน

๓.๔ บุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการบริหารราชการส่วนภูมิภาคตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษา อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี แตกต่างกัน พบว่า บุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารราชการส่วนภูมิภาคตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษา อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ทุกด้าน

๓.๕ บุคลากรที่มีรายได้ต่างกัน มีการบริหารราชการส่วนภูมิภาคตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษา อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี แตกต่างกัน พบว่า บุคลากรที่มีรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารราชการส่วนภูมิภาคตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษา อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ในด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านความคุ้มค่า สำหรับด้านอื่นๆ บุคลากรมีความคิดเห็นต่อการบริหาร ไม่แตกต่างกัน

๓.๖ บุคลากรที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน มีการบริหารราชการส่วนภูมิภาคตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษา อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี แตกต่างกัน พบว่า บุคลากรที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารราชการส่วนภูมิภาคตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษา อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ทุกด้าน

๓.๗ บุคลากรที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีการบริหารราชการส่วนภูมิภาคตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษา อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี แตกต่างกัน พบว่า บุคลากรที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารราชการส่วนภูมิภาคตามหลัก ธรรมาภิบาล: กรณีศึกษา อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ยกเว้นในด้านคุณธรรมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

๔. ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางในการบริหารราชการส่วนภูมิภาคตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษา อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี มีดังนี้

๔.๑ หลักนิติธรรม

ปัญหา อุปสรรค

- ๑) ผู้บริหารยังบริหารงานด้วยอารมณ์
- ๒) การทำงานยังไม่มีมาตรฐานเดียวกัน ใช้ระบบอุปถัมภ์ ขาดความยุติธรรม

ข้อเสนอแนะในการบริหาร

- ๑) ผู้บริหารควรบริหารงานด้วยหลักเหตุผล ไม่ควรบริหารงานด้วยอารมณ์เท่านั้น
- ๒) ควรมีมาตรฐานเดียวกัน ไม่มีเส้นสาย มีความยุติธรรม

๔.๒ หลักคุณธรรม

ปัญหา อุปสรรค

- ๑) การทำงานของบุคลากรยังขาดความความทุ่มเท และเสียสละ
- ๒) ความเสมอภาคของบุคลากรทุกคน ยังไม่ทั่วถึง

ข้อเสนอแนะในการบริหาร

- ๑) ควรเสริมสร้างจิตสำนึกที่ดีในการทำงานด้วยความทุ่มเท และเสียสละ
- ๒) ควรให้ความเสมอภาคแก่พนักงานทุกคน

๔.๓ หลักความโปร่งใส

ปัญหา อุปสรรค

- ๑) มีปัญหาความขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์
- ๒) ความโปร่งใส ยังไม่ครอบคลุมทั้งหน่วยงาน

ข้อเสนอแนะในการบริหาร

- ๑) ควรมีการตรวจสอบได้ในทุกกรณี
- ๒) ควรมีการบริหารงานอย่างโปร่งใส ไม่มีการทุจริตคอร์รัปชัน
- ๓) ควรมีความโปร่งใส และตรวจสอบได้ทุกหน่วยงาน

๔.๔ หลักการมีส่วนร่วม

ปัญหา อุปสรรค

- ๑) ขาดการถ่ายทอดนโยบาย จึงทำให้บุคลากรหรือพนักงานระดับล่างที่ไม่ได้ร่วมงานอย่างใกล้ชิด ไม่มีโอกาสรับรู้
- ๒) ยังขาดความร่วมมือจากบุคลากร หรือพนักงานทุกระดับ

ข้อเสนอแนะในการบริหาร

- ๑) ควรให้บุคลากรหรือพนักงานมีส่วนร่วมในการเลื่อนตำแหน่งกับผู้บังคับบัญชา
- ๒) บุคลากรหรือพนักงานมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นแต่ไม่ค่อยได้รับความสนใจเท่าที่ควร

๔.๕ หลักความรับผิดชอบ

ปัญหา อุปสรรค

- ๑) ในบางครั้งผู้บริหารมอบหมายงานไม่เหมาะสมกับตำแหน่งงานที่ทำอยู่
- ๒) มีการก้าวท้าวในการทำงานของผู้อื่น

ข้อเสนอแนะในการบริหาร

- ๑) ควรที่จะมอบหมายงานในหน้าที่ความรับผิดชอบให้ชัดเจน และเหมาะสมกับตำแหน่งงาน
- ๒) ควรมีการรับผิดชอบเฉพาะงานที่ตนเองทำ ไม่ควรก้าวท้าวงานของผู้อื่น

๔.๖ หลักความคุ้มค่า

ปัญหา อุปสรรค

- ๑) วัสดุอุปกรณ์บางอย่าง เมื่อชำรุดก็ไม่มีซ่อมแซมและนำกลับมาใช้ใหม่ จึงต้องซื้อวัสดุอุปกรณ์ใหม่อยู่เสมอ
- ๒) มีการนำวัสดุอุปกรณ์ของหน่วยงานไปใช้ส่วนตัว

ข้อเสนอแนะในการบริหาร

- ๑) การปฏิบัติงานควรยึดหลักความไม่ประมาทเพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- ๒) ควรมีการปรับปรุง ซ่อมแซม วัสดุอุปกรณ์ที่พอใช้ได้อยู่เสมอเพื่อให้เกิดความคุ้มค่าในการทำงาน

๕.๒ อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ จะกล่าวถึงการบริหารราชการส่วนภูมิภาคตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษา อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยผู้วิจัยจะกล่าวถึงประเด็นที่สำคัญและน่าสนใจและนำมาอภิปรายผล ดังนี้

๕.๒.๑ การบริหารราชการส่วนภูมิภาคตามหลักธรรมาภิบาล อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

หลักนิติธรรม จากการศึกษา พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นต่อการบริหารราชการตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษา อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ข้อค้นพบดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อหลักนิติธรรมในระดับมาก โดยที่มุ่งให้ความสำคัญเรื่องกฎหมายหรือระเบียบเกี่ยวกับสิทธิของประชาชนหรือบุคลากร การพิจารณาออกคำสั่งและระเบียบต่าง ๆ ได้มีการกล่าวอ้างกฎหมายที่เกี่ยวข้องรวมทั้งเหตุผล และมีการคำนึงถึงความเป็นธรรมและเสมอภาคในแต่ละกรณี ไม่เลือกปฏิบัติกับผู้มาติดต่อหรือส่วนที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงาน มีการกระจายอำนาจในการบังคับบัญชาตามลำดับชั้น ไม่รวมศูนย์อำนาจอยู่ที่คน ๆ เดียว และมีวิธีการลงโทษผู้กระทำผิดที่เหมาะสม ซึ่งถือว่า โดยรวมการบริหารราชการส่วนภูมิภาคตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษา อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรีในหลักนิติธรรมทั้ง ๖ งาน อยู่ในระดับที่มีความคิดเห็นมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พระจริญ

จิรสุโก (เมืองประทับ)^๑ ได้ศึกษาเรื่อง “การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองบางกรวย จังหวัดนนทบุรี” พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองบางกรวย ในด้านนิติธรรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีการบริหารตามหลักนิติธรรมมากทุกข้อ แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารเทศบาลให้ความสำคัญในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลซึ่งเน้นความเป็นธรรมตามระเบียบของทางราชการ เพื่อปลูกฝังให้บุคลากรของเทศบาลเคารพกฎระเบียบ และกฎหมาย การบริหารงานตามหลักนิติธรรม

หลักคุณธรรม จากการศึกษา พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นต่อการบริหารราชการตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษา อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ข้อค้นพบดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อหลักคุณธรรมในระดับมาก ที่มุ่งให้ความสำคัญเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตต่อการปฏิบัติหน้าที่ มีไมตรีจิตพร้อมให้บริการ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม ปฏิบัติตนอยู่ในหลักคุณธรรม ศีลธรรมและจริยธรรม ยึดมั่นหลักการต่อการปฏิบัติหน้าที่เพื่อองค์กรและประชาชน มีหลักการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและมีความยุติธรรม ซึ่งถือว่า โดยรวมการบริหารราชการส่วนภูมิภาคตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษา อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ในหลักคุณธรรมทั้ง ๖ งาน อยู่ในระดับที่มีความคิดเห็นมาก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาผลงานวิจัยของ กิตติพงศ์ อรุณพิพัฒน์^๒ ศึกษาเรื่อง หลักธรรมาภิบาลกับการบริหารจัดการรัฐวิสาหกิจ : กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่าหลักเกณฑ์ไม่ได้มีความแตกต่างในสาระสำคัญนัก โดยเฉพาะเรื่องหลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความซื่อสัตย์สุจริต หลักความรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติหน้าที่ และหลักความสามารถในการแข่งขันซึ่งมีความแตกต่างบ้างเล็กน้อย ดังนั้นในการบริหารงานในองค์กรต่างๆ จะต้องมีความรู้หลักธรรมาภิบาลทุกองค์การและปฏิบัติอย่าง และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เบญจวรรณ วันดีศรี^๓ ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาความเป็นธรรมาภิบาลของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า นายกองค์การบริหารส่วน

^๑พระจริญ จิรสุโก (เมืองประทับ), “การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองบางกรวย จังหวัดนนทบุรี”, ปรินญาพุทธศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒), บทคัดย่อ.

^๒กิตติพงศ์ อรุณพิพัฒน์, “หลักธรรมาภิบาลกับการบริหารจัดการรัฐวิสาหกิจ : กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, (สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๔๔), หน้า ก.

^๓เบญจวรรณ วันดีศรี, “การศึกษาความเป็นธรรมาภิบาลของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, ๒๕๔๖), บทคัดย่อ.

ตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ดมีธรรมาภิบาลในภาพรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความมีประสิทธิภาพ ด้านความรับผิดชอบ ด้านคุณธรรม ด้านนิติธรรม มีธรรมาภิบาลระดับสูง

หลักความโปร่งใส จากการศึกษา พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นต่อการบริหารราชการตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษา อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ข้อค้นพบดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อหลักความโปร่งใสในระดับมาก ที่มุ่งให้ความสำคัญเรื่องการบริหารงานและกิจกรรมต่าง ๆ มีการสรุปรายงานอย่างเปิดเผยต่อสาธารณะ มีความถูกต้องโปร่งใสและเกิดประโยชน์สูงสุด สามารถตรวจสอบได้ นโยบายการบริหารงานมีความชัดเจนไม่ซับซ้อน สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง การบริหารงบประมาณมีความโปร่งใสและเป็นธรรมต่อทุกหน่วยงาน รวมถึงมีการบริหารจัดการงบประมาณอย่างทั่วถึง การตรวจสอบภายในมีประสิทธิภาพเพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่ และเปิดโอกาสให้บุคลากร องค์การภาครัฐ และภาคเอกชน รวมถึงประชาชนติดตามตรวจสอบการบริหารงานและผลสัมฤทธิ์ ซึ่งถือว่า โดยรวมการบริหารราชการส่วนภูมิภาคตามหลัก ธรรมาภิบาล: กรณีศึกษา อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ในหลักความโปร่งใสทั้ง ๖ งาน อยู่ในระดับที่มีความคิดเห็นมาก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาผลงานวิจัยของ ธินดา จิตติภากร^๔ ศึกษาวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบความโปร่งใสในการบริหารงานของเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครปฐม พบว่า ความโปร่งใสของเทศบาลตำบลอยู่ในระดับปานกลาง และองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับมาก และเมื่อเปรียบเทียบความโปร่งใสในการบริหารงานเทศบาล ๑) การเปิดเผยข้อมูล ๒) การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของรัฐ ๓) ความรับผิดชอบในการบริหารงานอยู่ในระดับมาก ๔) การให้ประชาชนติดตาม ตรวจสอบการบริหารงาน และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุรัชย์ นาทองไชย^๕ ได้วิจัยเรื่อง สภาพการบริหารงานของคณะเทศมนตรี ตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลธัญญา อำเภออมลาลัย จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งที่มาจากบุคลากรที่ปฏิบัติงานในเทศบาลตำบลธัญญา และประชาชนในเขตเทศบาล ต่างมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่าคณะเทศมนตรีบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล และต่างพอใจ เห็นด้วยที่คณะเทศมนตรีนำหลัก ธรรมาภิบาล

^๔ธินดา จิตติภากร, “การศึกษาเปรียบเทียบความโปร่งใสการบริหารงานของเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครปฐม”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๔๖), หน้า ก.

^๕สุรัชย์ นาทองไชย, “สภาพการบริหารของคณะเทศมนตรี ตามหลักธรรมาภิบาล : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลธัญญา อำเภออมลาลัย จังหวัดกาฬสินธุ์”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๘), บทคัดย่อ.

มาใช้ในการบริหารงานในหลักความโปร่งใส มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารตามพระราชบัญญัติ
ข้อมูลข่าวสาร พ.ศ. ๒๕๔๐ โดยตีตประกาศ ประชุมชี้แจงผ่านหอกระจายข่าว/เสียงตามสาย
และวารสาร

หลักการมีส่วนร่วม จากการศึกษา พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นต่อการบริหาร
ราชการส่วนภูมิภาคตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษา อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ส่วน
ใหญ่อยู่ในระดับมาก ข้อค้นพบดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อหลักการมีส่วน
ร่วมในระดับมาก ที่มุ่งให้ความสำคัญเรื่องเปิดโอกาสให้บุคลากร,องค์กรภาครัฐและภาคเอกชน
รวมถึงประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง เปิดโอกาสให้บุคลากร,องค์กรภาครัฐ
และภาคเอกชน รวมถึงประชาชนเข้าร่วมการประชุมในบางกรณี เปิดโอกาสให้บุคลากร,องค์กร
ภาครัฐและภาคเอกชนรวมถึงประชาชนเสนอความคิดเห็นด้านการบริหารงาน เปิดโอกาสให้
บุคลากร,องค์กรภาครัฐและภาคเอกชนรวมถึงประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดหาและจัดซื้อ
บางกรณี หน่วยงานของท่านมีการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของบุคลากร
เป็นประจำทุกเดือน ผู้บริหารงานและบุคลากรยินดีรับฟังคำแนะนำและข้อเสนอแนะจากองค์กร
ภาครัฐและภาคเอกชนรวมถึงประชาชน ซึ่งถือว่า โดยรวมการบริหารราชการส่วนภูมิภาคตาม
หลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษา อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ในหลักการมีส่วนร่วมทั้ง ๖ งาน
อยู่ในระดับที่มีความคิดเห็นมาก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาผลงานวิจัยของ เสนาะ สภาพไทย^๖
ได้ศึกษาเรื่อง “หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามความคิดเห็นของนักเรียนเสนาธิการ
ทหารบก” ผลการศึกษาพบว่า โดยส่วนใหญ่แล้วนักเรียนเสนาธิการทหารบก จะให้ความเห็น
ว่าการบริหารบ้านเมืองและสังคมที่ดีของรัฐบาล มีความสำคัญอยู่ในระดับสูง ได้แก่ ด้านความ
โปร่งใส ด้านการมีส่วนร่วม ด้านความรับผิดชอบ ด้านความคุ้มค่า ด้านนิติธรรม และด้าน
คุณธรรม และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ รัชนา ศานติยานนท์^๗ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบ
ใหม่ของการบริหารจัดการที่ดีในมหาวิทยาลัย พบว่า การบริหารจัดการที่ดีเป็นแนวทางปฏิบัติที่
ยอมรับในหมู่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับอุดมศึกษาในปัจจุบัน จะเน้นความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
โดยส่งเสริมให้มีความรับผิดชอบต่อในการปฏิบัติและความโปร่งใสในขณะเดียวกันก็ยังคงให้
ความสำคัญแก่การมีส่วนร่วม นอกจากนี้ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาให้ข้อสรุปเกี่ยวกับรูปแบบการ

^๖ เสนาะ สภาพไทย, “หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามความคิดเห็นของนักเรียนเสนาธิการ
ทหารบก”, วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา,
๒๕๔๙), บทคัดย่อ.

^๗ รัชนา ศานติยานนท์, รูปแบบใหม่ของการบริหารจัดการที่ดีในมหาวิทยาลัย,
(กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๔), หน้า ๖.

บริหารการจัดการมหาลัยในส่วนต่าง ๆ ที่สะท้อนองค์ประกอบของการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยที่ดี

หลักความรับผิดชอบ จากการศึกษา พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นต่อการบริหารราชการส่วนภูมิภาคตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษา อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้น การนำนโยบาย โครงการ กิจกรรม หรือแผนงานที่แถลงไว้ไปดำเนินการอย่างเร่งด่วน และบุคลากรในองค์การมีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์และมีคุณภาพภายในระยะเวลาที่กำหนด มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ข้อค้นพบดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อหลักความรับผิดชอบในระดับมาก ที่ให้ความสำคัญ ณ ระดับหนึ่งในเรื่องความเอาใจใส่ต่อปัญหาของบุคลากรและสังคมอย่างจริงจัง และนำปัญหามาศึกษาเพื่อการแก้ไข การจัดให้มีบริการสาธารณะอย่างมีคุณภาพและเกิดประโยชน์อย่างต่อเนื่อง มีการใช้เวลาการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสมไม่เลือกปฏิบัติ และให้บริการต่าง ๆ ด้วยความรับผิดชอบตอบสนองความต้องการของสังคม และมีการติดตามประเมินผลและจัดการกับผลการปฏิบัติงานที่ไม่มีประสิทธิภาพ และให้ความสำคัญเป็นพิเศษในเรื่องการนำนโยบาย โครงการ กิจกรรม หรือแผนงานที่แถลงไว้ไปดำเนินการอย่างเร่งด่วน และบุคลากรในองค์การมีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์และมีคุณภาพภายในระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งถือว่า โดยรวมการบริหารราชการส่วนภูมิภาคตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษา อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ในความรับผิดชอบ ทั้ง ๖ งาน อยู่ในระดับที่มีความคิดเห็นมาก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาผลงานวิจัยของ รัชนา ศานติยานนท์^๔ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบใหม่ของการบริหารจัดการที่ดีในมหาวิทยาลัย โดยได้ให้ข้อสรุปในภาพรวมว่า การบริหารจัดการที่ดีเป็นแนวทางปฏิบัติที่ยอมรับในหมู่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับอุดมศึกษาในปัจจุบัน จะเน้นความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยส่งเสริมให้มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติและความโปร่งใสในขณะเดียวกันก็ยังคงให้ความสำคัญแก่การมีส่วนร่วม การกระจายอำนาจ และความยุติธรรม นอกจากนี้ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาให้ข้อสรุปเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการมหาลัยในส่วนต่าง ๆ ที่สะท้อนองค์ประกอบของการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยที่ดี และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พระจริญ จิรสุโก (เมืองประทับ)^๕ ได้ศึกษาเรื่อง “การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองบางกรวย จังหวัดนนทบุรี” พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองบางกรวย ในด้านหลักความรับผิดชอบอยู่ใน

^๔เรื่องเดียวกัน, หน้า ๖.

^๕พระจริญ จิรสุโก (เมืองประทับ), “การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองบางกรวย จังหวัดนนทบุรี”, บทคัดย่อ.

ระดับมาก แสดงให้เห็นว่า บุคลากรของเทศบาลควรปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม และให้บริการต่าง ๆ ด้วยความจริงใจ

หลักความคุ้มค่า จากการศึกษา พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นต่อการบริหารราชการส่วนภูมิภาคตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษา อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ข้อค้นพบดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อหลักความคุ้มค่าในระดับมาก ที่มุ่งให้ความสำคัญเรื่องมีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวมและสังคม มีการบริหารจัดการที่ก่อให้เกิดผลผลิตที่มีคุณภาพและมีคุณค่าแก่องค์การอย่างเท่าเทียมกัน มีการใช้จ่ายงบประมาณมีความคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์การและสังคม มีการจัดสรรตำแหน่งอัตรากำลังของบุคลากรมีความเหมาะสมกับงานที่รับผิดชอบ มีการปฏิบัติงานได้คำนึงถึงความปลอดภัยทั้งด้านชีวิตและทรัพย์สินเป็นหลักสำคัญ และผู้บริหารระดับสูงมีบทบาทในการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ซึ่งถือว่า โดยรวมการบริหารราชการส่วนภูมิภาคตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษา อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ในหลักความคุ้มค่าทั้ง ๖ งาน อยู่ในระดับที่มีความคิดเห็นมาก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาผลงานวิจัยของ สุภัทรมาศ จริยเวชวัฒนา^{๑๐} ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการเทศบาลตามหลักธรรมาภิบาล พบว่า เทศบาลตำบลบ้านฉางมีความเสมอภาคและกระจายพัฒนาอย่างทั่วถึง ไม่มีการเลือกปฏิบัติและได้จัดตั้งคณะกรรมการชุมชนร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาและในเรื่องของการจัดซื้อจัดจ้าง กระบวนการต่าง ๆ ส่วนใหญ่มีความเปิดเผยตรงไปตรงมา พบว่ามีปัญหาในเรื่องของคณะกรรมการชุมชนที่ได้รับการแต่งตั้งเข้ามานั้นบางคนไม่เห็นแก่ประโยชน์ของชุมชนแต่เข้ามาเพื่อหาผลประโยชน์ให้กับตนเอง และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อรพินท์ สพโชคชัย^{๑๑} ได้การศึกษาเรื่อง ศึกษาแนวทางการนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้สำหรับการบริหารงานส่วนท้องถิ่นเพื่อเสนอรูปแบบและแนวทางในการสร้างธรรมาภิบาลในระดับตำบลและหมู่บ้าน พบว่า เลือก อบต. ชมพู่ อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ใช้กระบวนการพัฒนาธรรมาภิบาลระดับ อบต. ซึ่งเลือกประยุกต์หลัก ธรรมาภิบาล ๔ หลักได้แก่ หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม และความคุ้มค่า ส่วนอีกสองหลักคือ หลักความรับผิดชอบ และหลักคุณธรรมยังไม่ได้ดำเนินการเพราะเป็นเรื่องนามธรรม

^{๑๐}สุภัทรมาศ จริยเวชวัฒนา, “การบริหารจัดการเทศบาลตามหลักธรรมาภิบาล : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบ้านฉาง”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๗), หน้า ก.

^{๑๑}อรพินท์ สพโชคชัย, แนวทางการนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้สำหรับการบริหารงานส่วนท้องถิ่น, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, ๒๕๕๓), หน้า ๔๕.

๕.๒.๒ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริหารราชการส่วนภูมิภาคตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษา อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ทำงาน โดยภาพรวมที่แตกต่างกันออกไป เมื่อพิจารณาในแต่ละส่วนมีประเด็นที่จะนำมาอภิปราย ดังนี้

เพศ ที่แตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารราชการส่วนภูมิภาคตามหลักธรรมาภิบาล : กรณีศึกษา อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี แตกต่างกัน เนื่องจากการปฏิบัติงานในแต่ละหน้าที่ไม่ได้จำกัดอยู่ที่เพศ จะเป็นเพศใดก็สามารถปฏิบัติงานได้เหมือนกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เตื่อนใจ ฤทธิ์จักร^{๑๒} ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ธรรมาภิบาลในการบริหารสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ตามทัศนะของบุคลากรสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ กระทรวงยุติธรรม” พบว่า บุคลากรสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ทั้งเพศชายและหญิงมีทัศนะต่อธรรมาภิบาลในการบริหารสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ไม่แตกต่างกัน ซึ่งอาจเป็นเพราะสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ให้ความสำคัญกับพนักงานและเจ้าหน้าที่ทุกคน ทั้งเพศชายและเพศหญิงอย่างเท่าเทียมกันในทุกๆ ด้าน และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ นกตล สุรนครินทร์^{๑๓} ได้ทำการศึกษาเรื่อง การนำหลักธรรมาภิบาล มาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลตามทัศนะของประชาชนจังหวัดเชียงใหม่ พบว่าการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลตามทัศนะของประชาชนจังหวัดเชียงใหม่ ในภาพรวมอยู่ในเชิงบวก เมื่อเปรียบเทียบตามปัจจัยด้านบุคคล พบว่าประชาชนที่มีเพศมีทัศนะต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ใน อบต. ไม่แตกต่างกัน

อายุ ที่แตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารราชการส่วนภูมิภาคตามหลักธรรมาภิบาล : กรณีศึกษา อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี แตกต่างกัน เนื่องจากความรู้สึกนึกคิดในแต่ละช่วงอายุที่มีต่อการปฏิบัติงานแตกต่างกัน จึงทำให้มีความคิดเห็นต่อการบริหารงาน

^{๑๒} เตื่อนใจ ฤทธิ์จักร, “ธรรมาภิบาลในการบริหารสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ตามทัศนะของบุคลากรสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ กระทรวงยุติธรรม”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต , (สาขาพุทธศาสตร์การพัฒน มหาวิทยาลัราชภัฏพระนคร, ๒๕๕๐), บทคัดย่อ.

^{๑๓} นกตล สุรนครินทร์, “การนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลตามทัศนะของประชาชนจังหวัดเชียงใหม่”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๗), หน้า ก.

แตกต่างกันออกไป ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ มัทนา เหลืองนาทองดี^{๑๔} ศึกษาเรื่อง “ความรู้ความเข้าใจในการบริหารองค์กรตามหลักธรรมาภิบาลของนักธุรกิจไทย” โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารจากบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ผลการศึกษาพบว่า อายุ มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจเรื่องธรรมาภิบาลอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ โดยผู้บริหารที่มีอายุมากกว่า ๔๐ ปี มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องธรรมาภิบาล มากกว่าผู้บริหารที่มีอายุน้อย และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วิภาศรี คงเกลี้ยง^{๑๕} ได้ทำการวิจัย เรื่อง “ทัศนคติของผู้รับบริการที่มีต่องานทะเบียนในอำเภอมิติใหม่” พบว่า ประชาชนที่มารับบริการมีทัศนคติที่ดีต่องานทะเบียนในอำเภอมิติใหม่ ภายหลังจากที่อำเภอทั้ง ๔ อำเภอได้มีการปรับปรุงการบริหารและการบริการของอำเภอ ตามแนวทางของการรื้อปรับระบบแล้ว ส่วนปัจจัยทางด้านสังคมมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่องานทะเบียนอำเภอมิติใหม่ คือ อายุ โดยมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

สถานภาพ ที่แตกต่างมีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารราชการส่วนภูมิภาคตามหลักธรรมาภิบาล : กรณีศึกษา อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ไม่แตกต่างกัน เนื่องจากการปฏิบัติงานในตำแหน่งที่ไม่ได้จำกัดอยู่ที่สถานภาพ จะเป็นสถานภาพใดก็สามารถปฏิบัติงานได้เหมือนกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ณรงค์ แสงแก้ว^{๑๖} ได้ศึกษาเรื่อง “ประสิทธิผลการปฏิบัติงานในฝ่ายโยธา สำนักงานเขตกรุงเทพมหานคร ตามหลักธรรมาภิบาล” พบว่า ประสิทธิผลการปฏิบัติงานในฝ่ายโยธา สำนักงานเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบกับประสิทธิผลการปฏิบัติงาน ในฝ่ายโยธา สำนักงานเขตกรุงเทพมหานคร ส่วนปัจจัยด้านสถานภาพการสมรส ไม่แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบกับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของฝ่ายโยธา สำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร

^{๑๔}มัทนา เหลืองนาทองดี, “ความรู้ความเข้าใจในการบริหารองค์กรตามหลักธรรมาภิบาลของนักธุรกิจไทย”, งานวิจัยหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรภาคีรัฐร่วมเอกชน รุ่นที่ ๑๔, (วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, ๒๕๔๕), หน้า ๕.

^{๑๕}วิภาศรี คงเกลี้ยง, “ทัศนคติของผู้รับบริการที่มีต่องานทะเบียนในอำเภอมิติใหม่”, วิทยานิพนธ์หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สังคมวิทยาประยุกต์), (บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๓๙), บทคัดย่อ.

^{๑๖}ณรงค์ แสงแก้ว, “ประสิทธิผลการปฏิบัติงานในฝ่ายโยธา สำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร ตามหลักธรรมาภิบาล”, วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, ๒๕๕๐), บทคัดย่อ.

ระดับการศึกษา ที่แตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารราชการส่วนภูมิภาคตามหลักธรรมาภิบาล : กรณีศึกษา อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี แตกต่างกัน เนื่องจากระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน สาขาวิชาที่แตกต่างกัน จึงทำให้มีความคิดเห็นต่อการบริหารที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัย นภดล สุรนครินทร์^{๑๗} ได้ทำการศึกษาเรื่อง การนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลตามทัศนะของประชาชนจังหวัดเชียงใหม่ พบว่าการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลตามทัศนะของประชาชนจังหวัดเชียงใหม่ ในภาพรวมอยู่ในเชิงบวก เมื่อเปรียบเทียบกับปัจจัยด้านบุคคล พบว่าประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา ต่างกัน

รายได้ ที่แตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารราชการส่วนภูมิภาคตามหลักธรรมาภิบาล : กรณีศึกษา อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ไม่แตกต่างกัน เนื่องจากการทำงานในแต่ละด้านไม่ได้จำกัดอยู่ที่รายได้หรือความสามารถ จะเป็นรายได้ใดก็สามารถทำงานได้เหมือนกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เสนาะ สภาพไทย^{๑๘} ได้ศึกษาเรื่อง “หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามความคิดเห็นของนักเรียนเสนาธิการทหารบก” พบว่า นักเรียนเสนาธิการทหารบกที่มี ระดับรายได้ต่างกันไม่มีผลต่อความคิดเห็นเรื่องการบริหารบ้านเมืองและสังคมที่ดีของรัฐบาลแตกต่างกัน และยังไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วิภาศรี คงเกลี้ยง^{๑๙} ได้ทำการวิจัย เรื่อง “ทัศนคติของผู้รับบริการที่มีต่องานทะเบียนในอำเภอมิติใหม่” พบว่า ประชาชนที่มารับบริการมีทัศนคติที่ดีต่องานทะเบียนในอำเภอมิติใหม่ ภายหลังจากที่อำเภอทั้ง ๔ อำเภอได้มีการปรับปรุงการบริหารและการบริการของอำเภอตามแนวทางของการรื้อปรับระบบแล้ว ส่วนปัจจัยทางด้านสังคมมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่องานทะเบียนอำเภอมิติใหม่ คือ รายได้ โดยมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

ตำแหน่งหน้าที่ ที่แตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารราชการส่วนภูมิภาคตามหลักธรรมาภิบาล อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี แตกต่างกัน เนื่องจากลักษณะการทำงานของแต่ละคนแตกต่างกัน ตำแหน่งหน้าที่ที่ต่างกัน จึงทำให้ความคิดเห็นในการบริหาร

^{๑๗}นภดล สุรนครินทร์, “การนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลตามทัศนะของประชาชนจังหวัดเชียงใหม่”, หน้า ก.

^{๑๘}เสนาะ สภาพไทย, “หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามความคิดเห็นของนักเรียนเสนาธิการทหารบก”, บทคัดย่อ.

^{๑๙}วิภาศรี คงเกลี้ยง, “ทัศนคติของผู้รับบริการที่มีต่องานทะเบียนในอำเภอมิติใหม่”, บทคัดย่อ.

แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ชูศักดิ์ อุปนันท์^{๒๐} ได้ทำการวิจัย เรื่อง “ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการอำเภอภูสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ” ผลการศึกษาพบว่า ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการอำเภอภูสิงห์ ในด้านความพึงพอใจในการทำงาน พบว่า อยู่ในระดับสูง ข้อมูลเบื้องต้นของข้าราชการ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง อัตราเงินเดือน อายุราชการของข้าราชการ และสังกัดกระทรวงที่แตกต่างกัน จะไม่มีผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน

ประสบการณ์ทำงาน ที่แตกต่างมีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารราชการส่วนภูมิภาคตามหลักธรรมาภิบาล : กรณีศึกษา อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี แตกต่างกัน เนื่องจากระยะเวลาในการทำงาน หรือการปฏิบัติหน้าที่ที่มีความยาวนานต่างกัน จึงทำให้มีความคิดเห็นต่อการบริหารที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วิภาศรี คงเกลี้ยง^{๒๑} ได้ทำการวิจัย เรื่อง “ทัศนคติของผู้รับบริการที่มีต่องานทะเบียนในอำเภอมิตีใหม่” พบว่า ประชาชนที่มารับบริการมีทัศนคติที่ดีต่องานทะเบียนในอำเภอมิตีใหม่ ภายหลังจากที่อำเภอทั้ง ๔ อำเภอได้มีการปรับปรุงการบริหารและการบริการของอำเภอตามแนวทางของการรื้อปรับระบบแล้ว ส่วนปัจจัยทางด้านสังคมมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่องานทะเบียนอำเภอมิตีใหม่ คือ อายุ อาชีพ รายได้ การศึกษา และประสบการณ์ในการรับบริการงานทะเบียน โดยมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยเรื่องการบริหารราชการส่วนภูมิภาคตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษา อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑. ควรเปิดโอกาสให้บุคลากรในอำเภอบางกรวยได้มีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกัน การดำเนินงานต่างๆ มีความโปร่งใสตรวจสอบได้
๒. ควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ให้กับ ชุมชนหรือบุคลากรในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาอำเภอบางกรวย

^{๒๐}ชูศักดิ์ อุปนันท์, “ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการอำเภอภูสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ”, ภาคนิพนธ์ปริญญาพัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต, (คณะพัฒนาสังคม : สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์, ๒๕๔๐), บทคัดย่อ.

^{๒๑}วิภาศรี คงเกลี้ยง, “ทัศนคติของผู้รับบริการที่มีต่องานทะเบียนในอำเภอมิตีใหม่”, บทคัดย่อ.

๓. ปรณรงคใ้บุคคลากรของอำเภอบางกรวยใ้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานภายในองคักรอยางจรงจรง สรางจิตสํานึกใ้บุคคลากรทุกคนมีความรบัผิตชอบตอหนาที่ที่ตนไดรับมอบหมาย

๔. ในดานการบริการควรใ้ความเสมอภาคแกทุกฝาย โดยไมมีการเลือกปฏิบัติเป็นรายบุคคล

๕. ผูบริหารควรกำหนดนโยบาย มีแผนแม่บทอยางชัดเจนเป็นลายลักษณอักษร และสามารถนํานโยบายไปปฏิบัติเป็นรูปธรรมได้

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

๑. จากผลการวิจัยดานหลักนิติธรรม พบว่า ผูบริหารเลือกใชงาน เลือกปฏิบัติในแตละบุคคล ขอบังคับ ระเบียบ คำสั่ง ยังล้าสมัย การทำงานยังไมมีมาตรฐานเดียวกัน มีเส้นสาย ขาดความยุติธรรม ผูบริหารยังบริหารงานด้วยอารมณ์ และมีการกระจายอำนาจในการบริหารงานยังไมทั่วถึง มีการรวมศูนย์อำนาจอยู่เพียงแ้ผูบริหารเพียงคนเดียวเท่านั้น ดังนั้น บุคคลากรผูปฏิบัติงานที่อยู่ในอำเภอบางกรวย ไมควรเลือกใชงาน เลือกปฏิบัติในแตละบุคคล ควรปรับปรุงขอบังคับ ระเบียบ คำสั่งใ้ทันสมัย ควรมีมาตรฐานเดียวกัน ไมมีเส้นสาย มีความยุติธรรม ผูบริหารควรบริหารงานด้วยหลักเหตุผล ไมควรบริหารงานด้วยอารมณ์เท่านั้น และควรมีการกระจายอำนาจในการบริหารงาน ไมควรรวมศูนย์อำนาจอยู่เพียงแ้ผูบริหารเพียงคนเดียว

๒. จากผลการวิจัยดานหลักคุณธรรม พบว่า ปัจจุบันยังคงเป็นเรื่งของระบบอุปถัมภ์ การทำงานของข้าราชการยังขาดความความทุมเท และเสียสละ ความเสมอภาคของข้าราชการทุกคน ยังไมทั่วถึง มีการแบ่งพรรคพวกในการปฏิบัติงาน ดังนั้น บุคคลากรผูปฏิบัติงานที่อยู่ในอำเภอบางกรวย จึงควรยกเลิกระบบอุปถัมภ์ และพิจารณาตามผลงาน ควรเสริมสรางจิตสํานึกที่ดีในการทำงานด้วยความทุมเท และเสียสละ ควรใ้ความเสมอภาคแกข้าราชการทุกคน ควรมีการอบรมในเรื่องคุณธรรมในการปฏิบัติงานอยู่เสมอ และการทำงานควรมีความซื่อสัตย์ ขยัน อดทน

๓. จากผลการวิจัยตามดานความโปร่งใส พบว่า มีปัญหาความขัดแย้งเรื่งผลประโยชน์ การตรวจสอบภายใน ยังทำได้ไม่ดีเท่าที่ควร และความโปร่งใส ยังไมครอบคลุมทุกหน่วยงาน ดังนั้น บุคคลากรผูปฏิบัติงานที่อยู่ในอำเภอบางกรวย จึงควรมีการตรวจสอบได้ในทุกกรณี ควรมีการบริหารงานอยางโปร่งใส ไมมีการทุจริตคอร์รัปชัน และควรมีความโปร่งใส และตรวจสอบได้

๔. จากผลการวิจัยดานหลักการมีส่วนร่วม พบว่า ขาดการถายทอดนโยบาย จึงใ้บุคคลากรระดับล่างที่ไม่ได้ร่วมงานอยางใกล้ชิด ไมมีโอกาสรับรู้ และยังขาดความร่วมมือจากบุคคลากรทุกระดับ ดังนั้น บุคคลากรผูปฏิบัติงานที่อยู่ในอำเภอบางกรวย จึงควรใ้บุคคลากรมีส่วนร่วมในการเลื่อนตำแหน่งกับผูบังคับบัญชา บุคคลากรมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นแต่

ไม่ค่อยได้รับความสนใจเท่าที่ควร และควรให้บุคลากรมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อการสร้างสรรค์งานที่ดีต่อไป

๕. จากผลการวิจัยด้านหลักความรับผิดชอบ พบว่า บางครั้งผู้บริหารมอบหมายงานไม่เหมาะสมกับตำแหน่งงานที่ทำอยู่ มีการก้าวก่ายในการทำงานของผู้อื่น บุคลากรหรือข้าราชการบางคนยังมีความรับผิดชอบในการทำงานน้อย เมื่อการทำงานเกิดปัญหาขึ้น จะอ้างว่าเป็นความผิดของผู้ปฏิบัติงานหรือลูกจ้าง ดังนั้น บุคลากรผู้ปฏิบัติงานที่อยู่ในอำเภอบางกรวย จึงควรมอบหมายงานในหน้าที่ความรับผิดชอบให้ชัดเจน และเหมาะสมกับตำแหน่งงาน ควรช่วยกันรับผิดชอบทรัพย์สินของหน่วยงานเสมือนทรัพย์สินของตนเอง ควรมีการรับผิดชอบเฉพาะงานที่ตนเองทำ ไม่ควรก้าวก่ายงานของผู้อื่น บุคลากรทุกคนควรมีความรับผิดชอบในการทำงาน และเมื่อการทำงานเกิดปัญหาขึ้นควรมีความรับผิดชอบร่วมกันทั้งผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงานหรือลูกจ้าง

๖. จากผลการวิจัยตามหลักความคุ้มค่า พบว่า บุคลากรบางท่านไม่ทุ่มเทในการปฏิบัติงานเท่าที่ควร วัสดุอุปกรณ์บางอย่าง เมื่อชำรุดก็ไม่มีการซ่อมแซมและนำกลับมาใช้ใหม่ จึงต้องซื้อวัสดุอุปกรณ์ใหม่อยู่เสมอ มีการนำวัสดุอุปกรณ์ของหน่วยงานไปใช้ส่วนตัว ดังนั้น บุคลากรผู้ปฏิบัติงานที่อยู่ในอำเภอบางกรวย ควรยึดหลักการบริหารธรรมาภิบาลอยู่เสมอ การปฏิบัติงานควรยึดหลักความไม่ประมาทเพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ไม่ควรนำวัสดุอุปกรณ์ของหน่วยงานไปใช้ส่วนตัว ควรมีการปรับปรุง ซ่อมแซม วัสดุอุปกรณ์ที่พอใช้ได้อยู่เสมอ เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าในการทำงาน

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

หากมีการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ในครั้งต่อไป ผู้วิจัยขอเสนอแนะการดำเนินการวิจัยในลักษณะต่อไปนี้

๑. ควรศึกษาในการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาประยุกต์ใช้ เช่น หลักอิทธิบาท ๔, หลักสังคหวัตถุ ๔, หลักสาราณียธรรม ๖ เป็นต้น มาใช้ร่วมกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล

๒. ควรศึกษาประสิทธิภาพในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมในการบริหารงานในปัจจุบัน และมีการเปรียบเทียบต่อการบริหารงานดังกล่าว

๓. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพของผู้บริหาร

๔. ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไปควรจะศึกษาโดยการเพิ่มกลุ่มตัวอย่างให้มากยิ่งขึ้นและมีการสัมภาษณ์เพิ่มเติม